

Változó szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNTEK, 1909. FEBRUÁR 19.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 40. SZÁM.

Előfizetési táblázat.
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.—
 Negyed évre . . . 3.50
 Egy óra . . . 1.20
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetéseket petít sor szá-
 mítással díjszabás szerint

Adóreform és demokrácia

Irta: Fenyvesi Soma dr., orsz. képviselő.

Kassa, febr. 18.

Az adójavaslatok ellen mesterségesen támasztott részleges felzudulás már csillapul. Az országgyűlési tárgyalások alatt elhangzott beszédek és különösen a pénzügyminiszter minden egyes felszólalása mélyen bevilágítottak az adójavaslatok ellen támasztott, csöndes lefolyásnak bizonyult viharok forrásába, de egyszersmind kétségtelenné tették azt is, hogy a mozgalom, mely országszerte az adójavaslatok ellen indított, nem magukban a javaslatokban birta indító okát és ennek nem is a célzottak mondott javítások elérése volt a feladata, hanem kísérlet arra, hogy a *kormányzás ellen hangulat* és — ha lehet — *elkeseredés keltessék*.

Kétségtelen tény ugyanis, hogy politikai izgatásra jobb anyagot, mint az adóreformot, képzelni sem lehet. — Hisz minden adóreform közvetlenül érinti az ország egész lakosságát és döntő befolyást gyakorolhat egyes osztályok jövedelmeinek csökkenéseire, vagy emelkedéseire, segíthet vagy ronthat egyes termelési osztályok egész alakulásán, vagy helyzetén. Mindenütt a világon, ahol adóreformot tervezett valamely kormány, idegenkedéssel vagy félelemmel fogadták, mert minden reformnál ott settenkedik az adófizető polgár gyanúja, hogy az új adóreform épp vele szemben fogna súlyosabb terhet jelenteni.

Az adófizetési morál nem igen emelkedett sehol arra a magaslatra, hogy a polgárság széles rétegei önként és szívesen fizessék az adót ama tudatban, hogy ez is elsősorú állampolgári kötelesség.

Az állam nem önmagáért létezik, hanem minden egyes funkcióját az egész nemzet érdekében végzi. De mert az adófizetés terhét az egyes közvetlenül érzi, míg az állami funkciók, — mint az iskoláztatás, személy- és vagyonbiztonság védelme, jogszolgáltatás, egészségügy istápolása és számtalan más megnyilatkozása

az állami tevékenységnek, — csak közvetve hat, így az összhang a teherviselés készsége és az állami funkciók igénybevételei között nincs meg. Nálunk még más indoka is volt annak, hogy adót nem szívesen fizetünk. Hosszu időn át idegen hatalom által, idegen célokra szedtetvén az adó, visszamaradt az idegenkedés minden szemben, ami az adóviselési kötelezettséggel összefügg.

Ha most azonban már az adójavaslatok tárgyalása alkalmával felmerült tüneteket komoly és tárgyilagos vizsgálat tárgyává tesszük, egy különös jelenségre akadunk. Hogy nálunk, hol a termelési ágak leginkább reá lennének utalva arra, hogy egymást kölcsönösen kiegészítsék, azok képviselői — mindig hirdetvén az összhang szükséges voltát — nem annyira a saját adójuk súlyos voltát panaszolták, hanem a másik termelési osztály adójának csekély voltát. A valódi, az egyenletes és demokratikus fejlődés pedig csak akkor fog képződni, midőn az egyes termelési osztályok nem állanak idegenként szemben egymással. Az állam fejlődő szükségleteire, a folyton fokozódó terhek, a mindenfelé megnőtt életigények kielégítésére a földbirtok korlátozott jövedelme maholnap nem elegendő. A földbirtok terhei folyton nőnek és magának a birtokos osztálynak be kell látnia, hogy a birtok kezelését összeköttetésbe kell hozni az iparral és kereskedelemmel: a jó gazdának ma iparosnak, kereskedőnek is kell lennie. De be kell látnia még egyet. Hogy meg kell szünnie annak a hitnek, hogy a földbirtokos minden gyermekének is vagy földbirtokosnak kell maradnia, vagy minden áron hivatalhoz kell jutnia. Magyarország közszellemének szüksége van arra, hogy egyazon családok fiai menjenek ipari, kereskedelmi pályára is, amely családokban a hazafiság erénye szent érzésként adatott át egyik generációtól a másiknak. Addig, míg csak panaszkodunk kereskedelmünk szellemére, de mit sem teszünk annak megváltoztatására, eredményeket nem is remélhetünk. Ha a földbirtokos-család egyes tagjai kereskedelemmel, iparral is fognak foglalkozni, ha a külön termelési osztályok tagjai nem idegen-

ként fognak szemben állani, hanem tényleg megbecsülve kölcsönösen egymást, együttesen és harmonikusan fognak működni, akkor fogja kezdetét venni nálunk a valódi demokratikus fejlődés. Az a demokratikus fejlődés, melynek végeredménye nemcsak a jogok egyenlő voltának hirdetése, hanem a kötelességek egyenlő teljesítése. Ezen fejlődés egyik alapköve lesz a már tárgyalás alatt álló adóreform, melynek kétségtelen helyes célja a terhek áthárítása a szegényről a vagyonosra. Mert ugyancsak a valódi demokrata elve az, hogy az erősebb többet teljesítsen, mint a gyenge.

Az oláh vezér merénylete.

Kinálkozás Bécsnek.

A képviselőház valamennyi hazafias pártjában osztatlan felháborodást keltett Maniu Gyula oláh nemzetiségi képviselő perfid beszéde, melyben a hadsereg elmagyarosítása ellene tiltakozott. Cinizmusát még azzal fokozta, hogy úgy beszélt a magyar nyelvről, mint nemzetiségi nyelvről, melyet a hadseregbe bele vinni nem szabad. Az államalkotó és hegemon magyar nyelvet, az egységes magyar állam jogos kívánságát így merészelt partikuláris érdeké minősíteni s végül így merészelt az öszbirodalmi eszmét szembe a magyar állameszmével a nemzetiségek programjába befoglalni.

Erre az aljas beszédre, melyet Maniu be nem fejezhetett, a függetlenségi párt nevében megfelelt Batthyány Tivadar gróf. Az imponáló érvek egész légióját vonultatta fel, hogy Maniu minden állítását és rágalmát a tárgyi igazság fegyverével semmisítse meg. Megállapította, hogy az idegen ajku polgárok milliói a nemzeti eszme hívei s így Maniunak nem volt joga ahhoz, hogy a hadsereg magyarosítása ellen az ország nemzetiségi lakossága nevében tiltakozott. Kijelentette azt is, hogy a magyar nemzet katonai téren sem mondhat le aspirációiról s minden erejével arra fog törekedni, hogy a magyar nyelv térhódítását és uralmát a hadsereg keretei között is biztosítsa.

A függetlenségi párt szónokát minden oldalról meleg rokonszenv vette körül s az együttérzés tüntető megnyilatkozása kísérte, mindvégig beszédét.

— **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter február hó 3-án kelt rendeletével megengedte, hogy Sáros vármegye területéhez tartozó *Tapolyhanusfalva* községben a f. é. április hó 8-ára eső országos vásár kivételesen április hó 1-én, a május

SWÄRDSTRÖM

Vasárnap, 1909. február 28-án este 8 ó. a Schalkház-szálló disztermében
 ≡ négyes bucsu dalestélye. ≡

Jegyek előre válthatók Vitéz J. könyvkereskedésében 7, 5, 3 korona árak mellett.

hó 27-re eső országos vásár kivételesen május hó 13-án és végül az augusztus hó 19-ere eső országos vásár kivételesen augusztus hó 12-én tartassék meg.

Aki a halálba utazott.

Az apja sirján akar meghalni.

A kassai rendőrség ma éjjel táviratilag fordult a miskolci rendőrséghez, hogy egy idevaló fiatal ember öngyilkosságát akadályozza meg. A fiatal ember nemrég egyik rokona halála után jelentékenyebb összeget örökölt. Ezzel a pénzzel önállósítani akarta magát. Megismerkedett egy fiatal kassai lánnyal, akinek édesanyja nemrégén bodegázletet nyitott. A lány rokonszenvezett a fiatal emberrel s kész volt hozzá feleségül menni. Az anyja azonban, több jelentéktelen kifogás alapján, a házasság elé akadályokat gördített.

A fiatal ember, aki nagyon szereti a lányt s egyébként törekvő, jó családból származó, derék ember, a kikoszarást annyira szívére vette, hogy inkább meghalni kész, mint a leány nélkül élni. Tegnapelőtt este lakásadójától ruhák hátrahagyásával s 1000 korona készpénzzel Kassáról elutazott. Tegnap a leány levelet kapott tőle Miskolcra, melyben megható színekben bucsuzik tőle. A fiatal ember azzal a szándékkal távozott, hogy édesapja sirján agyonlővi magát.

Egy kassai barátjának közbelépésére, a kassai rendőrség telegrafált Miskolcra. Míg még nem érkezett hír az öngyilkosjelölről. Talán meggondolja végzetes elhatározását s nem dobja el magától az életet. A leányt, hirt szerint, nagyon lesújtotta az eset.

A felsőfügedi gyilkosság.

— Az esküdszék ítélete. —

A kassai kir. törvényszék, mint esküdt-bíró, ma hozta meg az ítéletet a múlt év október hó 4-én Felsőfügeden történt emberölés ügyében.

Az említett napon Krompák János több társával mulatott a felsőfügedi kocsmában, amikor váratlanul betoppant öccse ifj. Krompák József, elmondta, hogy Alsófügedről jövet, Tyukodi János és fia Tyukodi Mihály, minden különösebb ok nélkül megtámadták és meg akarták verni. Az okot az esküdtbíró, a kihallgatott tanúk vallomásából se tudta pontosan megállapítani.

Valamivel később a kocsmába tévedt a támadók egyike: Tyukodi Mihály. Krompák János rögtön nekiesett, de Tyukodi egy járomszöggel védekezett s a támadásból csak dulakodás lett. Tyukodi elment a kocsmából s a legéyék tovább ittak, déltől egészen este 9 óráig. Akkor aztán alaposan elázva haza tartottak. Tóbiás Ferenc felsőfügedi lakos háza előtt összeakadtak a két Tyukodival. A borgőzös embereknek több se kellett. Verekedés támadt, miközben Krompák János az öreg Tyukodi Jánost úgy szíven szurta, hogy az holtan esett össze. Az ifjabbik Krompák József pedig Tyukodi Mihályt nyakba szurta s rajta súlyos sebet ejtett.

A törvényszék Krompák Jánost szándékos emberölés, ifj. Krompák Józsefet szándékos emberölés kísérlete és Kállay Lajost, aki velük volt, magánlak sértés miatt vád alá helyezte. A tárgyaláson Goth Ferenc elnökölt és szavazóbírák Keczer László és Laczkó Andor dr. törvényszéki bírók voltak. A vádhatóságot Fülöp dr. ügyész, a védelmet Bassó Imre, Grosz Sándor és Diósy Antal ügyvédek képviselték. Két napi

tárgyalás után, az esküdtek kimondták a vádlottak bűnösségét, amire a bíróság Krompák Jánost 7 évi fegyházra, ifj. Krompák Mihályt 2 évi börtönre és Kállay Lajos 2 havi fegyházra ítélte.

Egy örült rémtette.

Vasfazékkal agyonverte az anyját.

Igló város szenzációja.

Tegnap délelőtt a közeli Igló városkában véres szenzáció történt. Egy elmebeteg ügyvédjelöltön hirtelen kitört a dühöngő örület s konyhában tartózkodó édesanyját egy vasfazékkal úgy fejbe vágta, hogy a szerencsétlen öreg asszony nyomban meghalt. A borzalmas eset rémületei a következők:

Horka Antal iglói műkertész fia, dr. Horka Antal ügyvédjelölt, mint egy 5 hónappal azelőtt elméjében megháborodott. A fiatal embert, aki közvetlenül a jogtudori diploma elnyerése után lett elmebeteg, egy ideig otthon ápolták, de miután környezete veszélyesnek mutatkozott, beszállították a Schvarczer-féle elmegyógyintézetbe. Itt hónapokon keresztül gyógyították. A szanatóriumi kezelés természetesen sok pénzt emésztett fel s az öreg Horka Antal a múlt héten levélben fordult a Schvarczer intézethez, nem lehetne-e a fiát haza hoztatni. Az elmegyógyintézet főorvosa azt írta, hogy dr. Horka Antal ugyan még nem gyógyult meg teljesen, de állapotában annyira megjavult, hogy otthon veszély nélkül ápolható.

Ezen értesítés alapján az öreg Horka elmebeteg fiát hétfőn haza hozta Iglóra. Három napig a fiu csendesen viselkedett. Tegnap délelőtt, amikor Horka Antalné a konyhában az ebédet főzte, elmebeteg fia belopzkodott hozzá a konyhába. Kulcsal bezárta a konyhaajtót s a megremült anyát, egy a főzéshez előkészített vasfazékkal oly hatalmas erővel fejbe sújtotta, hogy a szerencsétlen öreg asszony koponyája megrepedt, agyvele kilocscsant s holtan esett össze. Amikor délben az örült fiu apja hazaért, a konyhaajtót bezártan találta. Felnyitotta a konyhaajtót s borzalmas látvány tárult szemé elé. A szoba padlóján holtan feküdt a felesége, míg örült fia a konyha egyik sarkában összekuporodva, rémes mosolygással gyönyörködött rémtettében.

Horka Antal dr. ügyvédjelöltet a hatóság vette gondjaiba s a Lipótmezőre fogják szállítani. A véres tragédia Iglón általános részvétet keltett.

HIREK.

— A kassai tanító-kör gyűlése. A kassai tanító kör február hó 24-én d. u. 3 órakor a kovács-utcai elemi iskolában Vargóczy János dr. elnöklété alatt gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A nevelésnek helyes irányba való terelése. Előadó: Lőrincz Károly. 2. A nyelvtannak monda-

tolás alapján való tanítása. Előadó: Vincze Ferenc közs. tanító. 3. Az elnök lemondásának tudomásul vétele és más elnök választása.

— A vasárnapi piknik. Már nem tudás azt állítani, hogy a kassai hölgyek vasárnapi piknikje az idei farsang fénypontjának ígérkezik. A rendezőbizottság élén fáradhatlan Szalay Lászlóné urnóval, bő leleményességgel gondoskodott, hogy a pikniken szórakozásban ne legyen hiány. Nem hiába viseli a kassai hölgyek piknikje címét a mulatság, városunk szép neme biztosítja a sikert. Amit egyszer egy sereg szép asszony elhatároz, azt keresztül viszi. És mi azt látjuk, hogy a kitűzött cél, a siker felé mindjobban közeledik a mulatság. A piknik terített asztalai, az eddigi bejelentésekből következtetve finomabbnál-finomabb ételek terhe alatt fognak roskadozni. És mindazt a sok jót, mérsékelten, a túlfizetés kizárásával bocsátják a közönség rendelkezésére. Minden falatnak meg van a maga fix ára. A pénztárnál szelvények adatnak ki s a közönség az elárúsító sátrakban nem pénzzel, hanem szelvényekkel fizet. Arra ugyanis sulyt helyez a rendezőség, hogy a jótékony-ság cégére alatt a közönség meg ne zsaroltassék. Igen sikerültnek ígérkezik az álarcos menet, melyet tegnap beszélt meg a rendezőség. Valamint az est élénkítésére tervbe vett egyéb móka és tréfás jelenet is. A kassai családokban erősen készülnek a vasárnapi piknikre, mely koronája lesz a karnevál ez idei uralmának.

— Az Uránia mozgó színház finanszírozása. A városépítő egyesület tegnap megtartott választmányi ülésén megállapítást nyert, hogy a mozgó színház létesítéséhez mintegy 40.000 korona tőkebefektetés szükséges, amely összeget a választmány egy alkalmi egyesülés alakítása után kívánja biztosítani. A városépítő egyesület választmánya az alkalmi egyesülés tagjainak, akik tetszés szerinti összeggel vehetnek részt a vállalatban, tőkéjük után 6%-os kamatot és azonkívül a tiszta haszonból való részese-dést ajánlja. A jegyzések már erősen folynak és érdeklődőknek, akik a jegyzésben részt venni kívánnak, naponta 11 és 12 óra között készséggel ad felvilágosítást dr. Ékes Lajos v. tanácsos, egyleti igazgató. A választmány jegyzéseket bezárólag csak e hó 24-ig fogad el és a tulajgyezések a jegyzett összegek arányában fognak elosztatni. Az egyesület választmánya a jegyzés ezen módjával mindenkinek alkalmat kíván adni, hogy a vállalatban részt vehessen.

— A kereskedők szervezkedése. Dr. Szende Pál az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtákará f. hó 21-én, azaz vasár. d. e. 11 órakor a „Kereskedők-Köre” termében (fő-utca 65.) előadást tart, melynek tárgya lesz: „A kereskedelem mai helyzete” s ezzel kapcsolatban ki fogja fejteni azokat az okokat is, miért van szükség kereskedelmi téren is a szervezkedésre. Az OMKE. kassai kerületének elnöksége erre az előadásra meghívja a közönséget.

— Adományok a piknikre. Szalay Lászlóné védnöksége alatt a háziipar fejlesztésére rendezett jótékonycélu piknikre ételek megváltása címén készpénzben a következők adakoztak mörkensteini Mörk Jánosné és Fleischer Kálmánné 20 K, Csoma Józsefné 16 K, Marossy Károlyné, dr. Juhász Béláné, Svéla Kálmánné, Duca Dénésné, Lux Lajosné, dr. Kriebel Edgarné, Czapkay Maria, Szopkó Róbertné, Janky Kocsárdné, idb. Hedry Lőrincné, Éder Gyuláné, Mladenovics Györgyné, Mayer Józsefné 10-10 K, Szolcsanyik Müller Tivadarné és Szmeccsányi Lászlóné 8-8 K,

Both Miklósné 7 K, Eder Ödönné, dr. Grosschmied Gézáné, dr. Ósz Béláné, Rqzmann Andorné 6—6 K, Benedek Jánosné, ifj. Haltenberger Béláné, dr. Zahler Aladárné, Szentistványi Gézáné, öz. Stokovszky Brunóné, Quirsfeld Jánosné 5 5 K, Lekly Gyuláné 4 K. Az intézőség az adakozóknak a háziipar fejlesztése érdekében tett adományaiért hálás köszönetét fejezi ki.

— **Versenydíjnyújtás.** Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottsága az Abauj-Torna vármegye területén levő törvényhatósági közutak és a vasúti állomásokhoz vezető utak fentartására szükséges fedőanyag biztosítása céljából 1909. évi március hó 8 ik napjának délelőtti 10 órájára a vármegyei házi tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az utvonalak és a szállítási feltételek iránt a kassai m. kir. államépítészeti hivatal ad bővebb felvilágosítást.

— **A boszniai vasutak.** A kassai kereskedelmi és iparkamara közölte, hogy folyó évi január hónap 1-től a bosnyák-hercegovinai államvasutak gravoza-uskoplji országhatári és zeknika-glavka országhatári déldalmát vonalait is, podgyász után szabadsult nem engedélyeznek és ennek folytán a kereskedelmi utazók mintabőröndjeire sem engedélyez szabadsult, hanem azok az említett vonalakon 10 kgr. és km ként 0.2 fillér kedvezményes díjtétel mellett szállíthatnak.

— **Felolvasás Londonról.** Kundt Ernő dr. premontrei kanonok, főgimnáziumi tanár, aki hosszabb időt élt Londonban, a világ metropolisában szerzett elméneiről szombat este a Kazinczy körben felolvasást tart. A felolvasást ezúttal a Kath. Legényegyesület dísztermében (Rákóczi-körút 3. sz. alatt) rendezi a Kazinczy-kör fél 6 órai kezdettel. Kundt Ernő felolvasását vetített képekkel élénkíti. A Kazinczy-kör vezetőségének figyelmébe ajánljuk, hogy jó volna egy állandó teremről gondoskodni, ahol a felolvasások rendszerint tartatnak. Az a körülmény, hogy egyszer a megyei székház, majd a városháza, továbbá a legényegyesület dísztermében tartatnak felolvasások, a közönség megtévesztésére alkalmas.

— **Megzavart romantika.** Kovács Anna cselédeleány néhány nap előtt szolgálatadójától eltűnt. Keresték mindenféle, míg végre az egyik detektivnek jó ötlete támadt. Kiküldte a cselédeleány szeretőjét, aki nem más mint egy ifjú, deli közhuzár. Ezen a nyomon eljutott a Mészáros-utca 9. számú házig, ahol két huszártiszt istállót tart. Itt tanyázott a leány, az istállóban, közhuzár szeretőjével. A szerelmesekre ma reggel rácsapott a rendőrség s a leányt elvitte. Kovács Anna nem akart engedelmessé válni a detektíveknek, úgy hogy két rendőrt kellett hívni, akik a kétségbeesetten sikoltozó leányt bekísérték a városházára.

Színház.

— **Az erdész lánya.** Jarnó új operettjéből, mely szombat este kerül bemutatásra naponta szorgalmasan folynak a próbák. A színház méltán vár nagy sikert az újdonságtól, melynek zenéje kedves, megkapó melodikában gazdag és librettója is igen érdekes aselekményű. A próbák során már teljesen kibontakozott a mű szépsége s a szereplők is a biztos siker reményében nagy ambícióval készülnek az előadásra. Igen jó szerephez jut *Váradi Margit*, aki az erdész leányt játssza. Hálás szerepe van *Nagy Arankának* és *Mezey Margitnak* is, valamint a humorról, bőven fog gondoskodni *Magyari, Ujvári és Faragó*. Az újdonságot *Faragó* rendezzi, a karmesteri székben pedig *Simándi József* ül.

— **Komjáthy János vendégszereplése.** Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója három napi vendégszereplésre Sopronba utazott. Pénteken lép fel először

A bíboros színmű cimszerepében, majd a *Makrancos hölgyek* vígjátékban Petruciót és a *Betyár kendője* népszínműben a betyárt játssza. Sopronban igen nagy érdeklődéssel várják Komjáthy János vendégjátékait.

— **A király — Kassán.** A Vigszínház nagyhatású műsordarabja *A király*, mely minden egyes előadáson zsufolt nézőteret hoz a színháznak, a jövő hét közepén Kassán is színre kerül. A pompés vígjáték vezető szerepeit a társulat elsőrangú erői játsszák. A premier valószínűleg szerdára esik.

— **Svárdström hangverseny.** A február 28 án Kassán hangversenyző Svárdström-nővérek néhány nap előtt művészetükkel Budapest közönségét bámulatba ejtették. Az *Egytelítés* febr. 6-iki sz. a Svárdström-négyes hangversenyéről a következőket írta.

A tökéletes harmónia jegyében született az a dalest, melyet ma a négy Svárdström, Valborg, Sigrid, Astrid és Olga rendeztek a Royal teremben. Az a sajátosság érdekes zenei felfogás, mely az északi énekesnőket általában jellemzi, érvényre jut az ő művészetükben is. Abszolút tiszta zenei érzésük oly bámulatosan tömör harmóniává fejlesztenek mindent, amit énekelnek, hogy valósággal tökéletes rezonanciára bírák a hallgatók lelkét. Bájos megjelenés, közvetlen énekmodor és abszolút muzikalitás, mind olyan járulékaik az énekesnőknek, melyek gyakran a hanganyag fogyatékoságát is pótolni tudják. Itt azonban erről szó sem lehet, mert mindezek felül gyönyörű hangjuk van, melyet pompásan kezelnek. Legkésőbb közöttük természetesen Valborg, akit már nem kell bemutatnunk, hisz régen kedvence közönségünknek. Kár, hogy ma a hangja fátyolosított volt és így ma nem élvezhetjük tüneményes pianissimóit. Kivüle maganszámai voltak még Sigridnak és Astridnak is és főleg az utóbbi aratott zajos sikert szépen csengő, meleg althangjával. Énekeltek még kettőt, hármast, négyest, a legkülönbözőbb kombinációkban, gyakran az orgona hangjaira emlékeztető tökéletes összhangzásban. Műsoruk Beethoven, Brahms, Schumann dalain kívül több északi dalköltő dalaiból állott. A közönség, mely számra nézve túlhaladta az összes eddigi hangversenyközönséget, igen meleg ovációkban részesítette a művésznőket, akik több ráadásal köszönték meg az elismerést. Ezeket a szubtilis dalokat azonban sikerült élvezhetlenné tenni, amennyiben a koncertteremből a katolikus bála való tekintettel a ráadás alatt hordták ki a székeket nagy dörmöbléssel.

A Svárdström-négyes kassai hangversenyére jegyek *Vitéz A. könyvkereskedésében* (Fő-utca 75.) 7, 5, 3 és 2 korona árban válthatók.

Színházi műsor:

Csütörtök: *Rip van Winkle*. Operett.
Péntek: *Virraszt a szerelem*. Vígjáték.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Wekerle Maniu ellen.

Erősebb eszközök alkalmazása.

Budapest, febr. 18.

A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnökölt

Az ujoncjavaslatokhoz elsőnek *Kmetty Károly* szólalt fel, aki elfogadja ugyan a javaslatot, de a hadsereg mai intézményeivel nincsen megelégedve. Maniu beszédével foglalkozva kijelenti, hogy a régi képviselők, akik fegyverrel jelentek meg az országgyűlésen, *felkoncolták volna*

a magyar nyelv ellenségét, ma azonban kár az ilyen emberek vérével beszennyezni a Házat. Az önálló bank kérdését szerinte nem szabad junktimba hozni az ujoncok megajánlásával, mert az önálló bankhoz tiszta és kétségtelen joga van a nemzetnek.

Pap-Csicsó István védelmébe veszi Maniut. Nem érti a felháborodást. Hivatkozik arra, hogy Maniu előtt más államférfiu is nyilatkozott így a magyar nyelv érvényesüléséről.

Ezután *Wekerle* Sándor miniszterelnök mondott nagyszabású beszédet. *Tiltakozik a magyar állameszme és a magyar nyelv ellen intézett vakmerő és cinikus támadás ellen.* Most, amikor a külpolitikai helyzet nem eléggé tisztázódott, kétszeresen el kell itélni, amikor Maniu fitymáló hangon kétségbe meri vonni a magyar nyelv jogát. Pedig jól tudta Maniu, hogy ez a kérdés nyugtalanította évek óta a magyar közéletet és ha békét akarunk, úgy ezt a kérdést meg kell oldanunk. Epen ezen a téren okvetetlenkedett Maniu, aki ezáltal a *dinasztia érdekeivel is ellentétbe helyezkedett.* *Pop-Csicsó* idézett *Andrássy* egy beszédéből és így akarta mentegetni Maniut. Eltekintve attól, hogy egyes kiragadott mondatokkal nem lehet bizonyítani, *Pop-Csicsó el is fordította Andrássy szavait.* Mutassanak a nemzetiségiek olyan államférfiut, aki kétségbe merete volna vonni a magyar nyelv jogát. Maniu beszéde visszhang akar lenni olyan körök törekvéseire, amelyek ellenséges szemmel néznek a magyarságra. A kormány a békés megegyezés politikáját hirdeti, de a magyar állameszme rombolóival szemben erősebb eszközökhöz lesz kénytelen folyamodni. A megértés politikájában nem lehet szerepet juttatni olyan politikusoknak, mint amilyenek Maniu és társai.

A miniszterelnök *erélyes tiltakozását élénk éljenezssel és tetszéssel fogadták.* Utána még *Rakovszky Béla* beszélt a néppárt nevében a javaslat mellett, *Molnár Jenő* pedig a balpárt nevében a javaslat ellen.

A horvát bán Wekerlénél.

Budapest, febr. 18.

Rauch báró horvát bán ma Budapestre érkezett és előbb *Wekerlével*, majd *Josipovich* horvát miniszterrel hosszabban értekezett.

Nincs mozgósítás.

Budapest, febr. 18.

Félhivatalosan megcáfolják azt a hírt, mintha a *temesvári hetedik hadtest* mozgósítását elrendelték volna.

Szerb ifjak gyűlése.

Budapest, febr. 18.

A rendőrségnek tegnap hírül vitték, hogy szerb nemzetiségű egyetemi ifjak a *Váci-uti Katona-vendéglőben gyűlést tartanak.* Mire a rendőrség kivonult, hogy a gyűlést feloszlassa, már nem találtak ott senkit sem.

1909. február hó 18-án (páratlan)

RIPP VAN WINKLE.

Regényes operett 4 felvonásban, 4 képben. Irták: *Meilhac Gille* és *Farnie*. Fordította: *Evva L.* és *Fái J. B.* Zenéjét szerzette: *Planpuette Róbert.*

SZEMÉLYEK:

Ripp-Ripp	— — — —	Barics Gyula
Lisbeth, neje	— — — —	Várady Margit
Alice, leányuk	— — — —	Váradi M.
Derrick, polgármester	— — — —	Magyari Lajos
Adrien, fia	— — — —	Miskey József
Van der Bilt, fiatal orvos	— — — —	Bárony Aladár
Nick, fogadós	— — — —	Ujvári Lajos
Catrine, unokahuga	— — — —	R. Nagy Aranka
Charlotte, szolgája	— — — —	Vágóné
Hudson kapitány szelleme	— — — —	Serifőzy Gy.
A kék hegyek szelleme	— — — —	Mezei Margit

KASSAI NÉPBANK R.-T.**Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)**

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskékre és chequeszámlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyószámla hitelt engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)

Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet **szilárdan dolgozott** butorokból minden most használt fában és **stylben**, ugymint: teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezésekből, **luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok** és mindennemű **matrácokból**; ugyszintén elvállalunk mindennemű **diszítési és kárpitos munkákat** is. — Továbbá nagy raktárt tartunk **szőnyegek- és függönyökben.**

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes **menyasszonyi berendezéseket** ugy **helyben, mint vidéken** kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rezbutorokban.
Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a **kizárólagos elárusítását, illetve képviselét**

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a **tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.**

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.
:: Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ::

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Murányi József kiadó.

Okleveles zongoratanárnő

intelligens családnál zongoraleckékre vállalkozik. Kezdők számára kitűnően bevált tanítási módszerrel rendelkezik. Haladók továbbfejlesztését, valamint a művészi korrepetálást elvállalja. — Cim: **Major Rózsi**, Fő-utca 66. sz. II. em. 20. ajtó.

Makulatura papír

III kicsiben és nagyban III
III jutányos áron kapható III

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L. 1. 16. (Bejárát a Fazekas-utóáról.)

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zaro, Spalató, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castélnuova és Cattaróig. — Az utazás tartama Gravosáig csak 22½, Cattaróig csak 26 óra.

Fiume-Venecze: hetenként 6 gyorshajó összeköttetés

Fiume-Ancona: hetenként 3 gyorshajó oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Velencében és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő etteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi Menetjegyiroda, Budapest (V. k., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái.

**19 szobás villa
Bártfa-fürdőn**

a legszebb helyen, közel a Deák-szállóhoz, gyönyörű kilátással az erdőre és a parkra,

teljes berendezéssel
azonnal eladó.

A kedvező feltételekről felvilágosítást nyújt:

Dr. Gábor Géza ügyvédi irodája
Kassa Fő-u. 56. l. em.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.